

# Hrvatska agencija za poštu i elektroničke komunikacije

## Odgovori na komentare sa završene javne rasprave o prijedlogu teksta Pravilnika o dodjeli adresa i brojeva

### **HT-Hrvatske telekomunikacije d.d., Iskon Internet d.d. i T-Mobile Hrvatska d.o.o.**

#### **Članak 2. Pojmovi i značenja**

##### Točka 4. – definicija pojma „Grupa“

Komentar: Nacrt Pravilnika definira pojam „Grupa“ kao: „skup brojeva koji uključuje sve brojeve koji imaju isti broj znamenki i istu namjenu prema Planu numeriranja“. Vodeći računa o pravilima koja nameće Plan numeriranja u pogledu broja znamenki za određene brojeve, nije jasno značenje pojma Grupa.

Prema Planu numeriranja moguće je imati brojeve iste namjene ali različitog broja znamenki (npr. usluge s dodanom vrijednosti s 4 i 6 znamenki), pa je pitanje da li bi se tada pod posebnom Grupom smatrala numeracija za usluge s dodanom vrijednosti duljine 4 znamenke, a posebnom Grupom numeracija s duljinom od 6 znamenki. Također nije jasno što bi se smatralo pod pojmom Grupa u pogledu Pozivnih brojeva posebnih službi i usluga iz Plana numeriranja.

Dodatno, nije jasno zašto se u „Šifrarniku“ navode samo neke Grupe brojeva, dok su u potpunosti izostavljeni, primjerice, Pozivni brojevi posebnih službi i usluga, Hitne službe te Usluge od društvenog značaja.

Prijedlog: pojasniti što se smatra pod pojmom „Grupa“ na način da predložena definicija bude u skladu s Planom numeriranja; u istom smislu izmijeniti i Šifrarnik.

#### **HAKOM:**

- Prijedlog odbijen.
- Obrazloženje: HAKOM ostaje kod definicije „Grupa“. Radi pojašnjenja, brojevi iste namjene, kao npr. brojevi za usluge s dodanom vrijednosti, ali različite duljine znamenki, predstavljaju dvije različite grupe. Razlog takve definicije je bolji nadzor pri dodjeli brojeva radi sprječavanja mogućnosti da za istu uslugu dođe do preklapanja brojeva različite dužine. Nastavno, formiranje takvih grupa će omogućavati jednostavnije vođenje naplate dodijeljenih brojeva za iste usluge različitih duljina znamenaka.

„Šifrarnik“ je vezan uz godišnji pregled numeracijskog prostora iz razloga pripremanja elemenata za lakše izračunavanje vrijednosti numeracijskog prostora. Razlog nenavođenja u „Šifrarniku“, „Pozivni brojevi posebnih službi i usluga“, „Hitne službe“ te „Usluge od društvenog značaja“ je taj što isti ne podliježu plaćanju naknade za uporabu tih brojeva. Isto tako želimo napomenuti da je naziv „Šifrarnik“ izmijenjen na način da se isti obriše, i zamijeni s „Vrste grupe brojeva“, sukladno Ad.21.

#### **Članak 4.** Način primarne dodjele adresa i brojeva Veličina bloka za određenu vrstu numeracije

Komentar: U stavku 1. članka 4. spominje se pojam „javno dostupne telefonske usluge“, te se utvrđuje veličina bloka brojeva koje se operatorima dodjeljuju za navedenu vrstu usluge. U stavku 2. istog članka navodi se iznimka od pravila iz stavka 1. dok se u stavku 4. istog članka, navodi da Agencija dodjeljuje sve ostale brojeve, dakle, sve skupine brojeva osim za brojeve koji su namijenjeni za „javno dostupne telefonske usluge“, pojedinačno primarnom dodjelom.

Međutim, Plan numeriranja ne poznaje pojam „javno dostupne telefonske usluge“ niti predviđa numeraciju koja je namijenjena za takvu vrstu usluga, pa je pitanje na koju se numeracijsku grupu odnosi pravilo o veličini blokova brojeva iz stavka 1. članka 4. nacrta Pravilnika. Stoga, a kako bi se izbjegle dvojbe kod buduće primjene ovog Pravilnika, predlažemo uskladiti nazivlje iz Pravilnika s klasifikacijom numeracije koju predviđa Plan numeriranja.

Prepostavljamo da je namjera Agencije bila utvrditi pravilo iz stavka 1. članka 4. za zemljopisne brojeve, te iznimku iz stavka 2. ovog članka za nezemljopisne brojeve, vodeći računa da davatelji usluga s dodanom vrijednosti uglavnom trebaju manje blokove brojeva od 1000 brojeva. Napominjemo da primarna dodjela zemljopisnih brojeva u blokovima manjim od 1000 brojeva nije prikladna zbog tehničke nemogućnosti implementacije usmjeravanja malih blokova brojeva na centralama u nepokretnoj mreži.

Dodatno, prema dosadašnjoj praksi koja je bila definirana Pravilnikom o adresiranju i numeriranju u javnim telekomunikacijama i plaćanju naknada te je implementirana u tehničke sustave operatora pokretnih mreža, Agencija je uz dodjelu pristupnog koda za pokretne električke komunikacijske mreže dodjeljivala i cijeli raspon pretplatničkih brojeva koji slijede iza tako dodijeljenog pristupnog koda. Stoga, a kako ne vidimo razloga za promjenu postojeće prakse, predlažemo ovo pravilo uvrstiti u Pravilnik. Skrećemo pažnju da je prijedlog takve dopune i u skladu sa navedenim vrstama grupa u Šifrarniku.

#### Prijedlog:

Gore uočeni problem moguće je riješiti na način da se u Pravilnik unesu sljedeće tri izmjene:

U stavku 1. sintagmu „javno dostupne telefonske usluge“ zamijeniti sintagmom „zemljopisne brojeve“.

U stavku 2. izbrisati riječi „Iznimno, od stavka 1. ovog članka“ te ispred riječi „brojeve“ dodati riječi „nezemljopisne“, te

Nakon stavka 5. dodati novi stavak 6. koji glasi:

„Primarnom dodjelom Agencija pojedinačno dodjeljuje pristupne kodove operatorima u pokretnim električkim komunikacijskim mrežama pri čemu istodobno dodjeljuje i cijeli raspon pretplatničkih brojeva koji slijede iz tako dodijeljenog pristupnog koda.“

Podredno, ako se ne prihvati gore navedeni prijedlog, predlažemo da se točka 3. prihvati neovisno o prihvaćanju izmjena u točkama 1. i 2., te da se sukladno tome u članak 4. svakako doda novi stavak 6. kako je to gore navedeno.

## **HAKOM:**

- Prijedlog djelomično prihvaćen.
- Obrazloženje:Prijedlog je djelomično prihvaćen na način da se u stavku 1. mijenja tekst „*javno dostupne telefonske usluge*“ na način da stoji „*za usluge u nepokretnoj i pokretnoj elektroničkoj komunikacijskoj mreži*“.

Nadalje, namjena dodjele brojeva iz stavka 1. ne obuhvaća samo dodjelu zemljopisnih brojeva već i dodjelu brojeva vezano za pružanje usluga s dodanom vrijednosti te usluge pokretne elektroničke komunikacijske mreže. Također, postojeća pravila dodjele ne omogućavaju da se primarnom dodjelom dodijeli manje od 10.000.000 brojeva za pokretne elektroničke komunikacijske mreže, što smatramo da nije u skladu sa jednom od zadaća regulatora tj. tom odredbom je omogućeno HAKOM-u osiguravanje djelotvorne i ravnomjerne uporabe adresa i brojeva (Npr. u slučaju zahtjeva virtualnih operatora nije opravdano zahtijevati dodjelu 10.000.000 brojeva budući da se time nameću dodatni troškovi virtualnim operatorima koji nemaju potrebu za tolikim brojevnim prostorom, za koje znamo da će korisnička baza biti manja od mrežnih operatora, odnosno suprotno bi bila zapreka ulaska novih sudionika na tržište.).

## **Članak 4. stavak 5.**

Ovaj stavak utvrđuje obvezu Agencije da prilikom primarne dodjele brojeva osobito vodi računa da ne dodjeljuje brojeve koji imaju različit broj znamenaka, a jednaku prvu i drugu znamenku.

Komentar: S obzirom da tzv. preklapanje numeracije predstavlja iznimno velik problem operatorima, predlažemo stavak 5. izmijeniti na način da iz istoga bude jasno da Agencija neće ni u kojem slučaju dodjeljivati brojeve kod kojih se može javiti ovaj problem.

Dodatno, odredba iz stavka 5. ovog članka je korisna za buduće slučajeve, no smatramo potrebnim ovdje upozoriti da Agencija mora voditi računa da u slučaju prethodno donesenih odluka koje nisu u skladu s predmetnom odredbom, a koje su još uvijek na snazi, u najkraćem mogućem roku odredi zamjensku numeraciju.

Prijedlog: Predlažemo izmijeniti stavak 5. članka 4. na način da glasi:

„U okviru primarne dodjele brojeva neće se dodjeljivati brojevi koji imaju različit broj znamenaka, a jednaku prvu i drugu znamenku.“

Dodatno, kao prijedlog rješavanja statusa postojećih odluka o primarnoj dodjeli numeracije koje su u suprotnosti sa stavkom 5. članka 4., predlažemo ovo pitanje riješiti na način da se u glavi VI. Prijelazne i završne odredbe, u članku 13. doda novi stavak 2. koji glasi:

„U slučaju prigovora operatora upućenih Agenciji radi značajnijih tehničkih poteškoća ili poteškoća u osiguranju kvalitete usluga ili povećanja troškova uslijed odluka kojima su dodijeljeni blokovi koji imaju različit broj znamenki, a istovjetne prvu i drugu znamenku, Agencija će u roku od 30 dana od primitka prigovora operatora donijeti odluku o određivanju zamjenske numeracije, vodeći pritom računa o članku 4. stavku 5. ovog Pravilnika.“

## **HAKOM:**

- Prijedlog djelomično prihvaćen.
- Obrazloženje: Prijedlog je djelomično prihvaćen tako da se postojeći tekst mijenja na način da umjesto rečenice: „*Agencija će pri primarnoj dodjeli osobito voditi računa da ne dodjeljuje brojeve koji imaju različit broj znamenaka, a jednaku prvu i drugu znamenku.*“

stoji rečenica: „*Agencija će pri primarnoj dodjeli osobito voditi računa da ne dodjeljuje brojeve koji imaju različit broj znamenaka, ukoliko dolazi do preklapanja prvih znamenaka brojeva s različitim brojem znamenki.*“

U slučaju krive primarne dodjele adresa i brojeva Agencija postupa po važećim propisima, odnosno prema službenoj dužnosti mijenja odluku o dodjeli adresa i brojeva na način da oduzima numeraciju koja se međusobno preklapa i dodjeljuje novu numeraciju, te iz tog razloga ne prihvaćamo dodavanje novog stavka u prijelaznim odredbama.

## **Novi članak 5. - Implementacija primarne dodjele adresa i brojeva**

Iza članka 4. predlažemo umetanje novog članka 5. Implementacija primarne dodjele adresa i brojeva, tako da glasi:

*Operator koji u svojoj mreži vrši implementaciju adresa i brojeva dodijeljenih primarnom dodjelom drugom operatoru, mora omogućiti njihovo korištenje u roku od 10 radnih dana od dana primjeka zahtjeva operatora za implementaciju dodijeljenih brojeva.*

*Iznimno od stavka 2., ukoliko nema tehničkih mogućnosti za implementaciju, operator je dužan o tome bez odgađanja izvjestiti podnositelja zahtjeva za implementaciju brojeva.*

Obrazloženje:

Uvažavajući veličinu i složenost T-HT-ove mreže, smatramo da je potrebno predvidjeti realan vremenski rok u kojem bi bilo moguće izvršiti implementaciju adresa i brojeva te uočiti eventualne tehničke nemogućnosti koji istu priječe, a za koji smatramo da iznosi najmanje 10 radnih dana.

Ovime bi se spriječili nerazumni zahtjevi za implementaciju dodijeljene numeracije u rokovima koji nisu tehnički ostvarivi.

S obzirom na gore navedene prijedloge, dosadašnji članci 5., 6., 7., 8. postaju članci 6., 7., 8., 9., dosadašnji članak 9. Plan adresiranja i plan numeriranja, postaje članak 10., dosadašnji članak Popis adresa i brojeva, također označen kao članak 9, postaje članak 11., a dosadašnji članak 10. postaje članak 12.

## **HAKOM:**

- Prijedlog djelomično prihvaćen.
- Obrazloženje: Prijedlog nije bio jasno definiran te se on mijenja na način da se doda tekst u stavku 2. iza riječi „*tome*“ doda tekst „*u roku od tri dana od dana zaprimanja zahtjeva*“ tako da tekst novog članaka iza članka 4. sada glasi:

*„(1) Operator koji u svojoj mreži implementira adrese i brojeve dodijeljene primarnom dodjelom drugom operatoru, mora omogućiti njihovo korištenje u roku od 8 dana od dana primitka zahtjeva operatora za implementaciju dodijeljenih brojeva.*

*(2) Iznimno od stavka 1., ukoliko nema tehničkih mogućnosti za implementaciju, operator je dužan o tome u roku od tri dana od dan zaprimanja zahtjeva izvjestiti podnositelja zahtjeva za implementaciju brojeva.,,*

## **Članak 9. stavak 2. (novi članak 10. stavaka 2.) Plan adresiranja i Plan numeriranja**

Komentar:

Skrećemo pažnju da sukladno članku 69. stavku 4. Zakona, Plan numeriranja ne sadrži popis brojeva nego navodi principe prema kojima se brojevi dodjeljuju i/ili koriste. Stoga nam je nejasna odredba ovog stavka kojom je propisano da Plan numeriranja „sadržava brojeve“. Također, prema predloženom Planu numeriranja određeni kodovi ili pretplatnički brojevi mogu imati različitu duljinu, te stoga nije jasno kako je taj prijedlog usklađen s predloženim stavkom Pravilnika.

Prijedlog:

Potrebno obrazložiti odredbe članka 9. stavka 2. te isti uskladiti sa člankom 69. stavaka 4. Zakona o elektroničkim komunikacijama.

### **HAKOM:**

- Prijedlog djelomično prihvaćen.
- Obrazloženje: Prijedlog je djelomično prihvaćen na način da umjesto teksta:“ Plan numeriranja mora sadržavati brojeve na način da se svaki broj, koji je dodijeljen ili može biti dodijeljen, nalazi u grupi koja sadrži sve brojeve sa istim brojem znamenki i istom namjenom“ stoji tekst:

*„Plan numeriranja utvrđuje namjenu brojeva na način da se svaki broj koji je dodijeljen ili može biti dodijeljen, nalazi se u grupi koja sadrži sve brojeve sa istom namjenom i istim brojem znamenaka.“*

HAKOM smatra da je potrebno zadržati ovu odredbu iz razloga jasnije pripadnosti određene grupe brojeva.

*Prema članku 69. stavku 4. Zakona o elektroničkim komunikacijama Planom adresiranja i Planom numeriranja utvrđuje se namjena adresa i brojeva, omogućuje se jednaka dostupnost odgovarajućeg broja adresa i brojeva svim operatorima i korisnicima usluga, te se osigurava potreban adresni i brojevni prostor za prenosivost broja i odabir operatora, i za uvođenje novih elektroničkih komunikacijskih usluga.*

## **Članak 13. – Propis koji prestaje važiti**

Prema ovom članku, nakon stupanja na snagu nacrtu Pravilnika i dalje će ostati na snazi dio trenutno važećeg Pravilnika o numeriranju i adresiranju u javnim telekomunikacijama i plaćanju naknade (Narodne novine br. 177/03, 108/05) koji se odnosi na plaćanje naknada za uporabu adresa i brojeva.

Skrećemo pozornost da je upravo taj dio trenutno važećeg pravilnika suprotan novom Zakonu o električkim komunikacijama (dalje u tekstu: Zakon), s obzirom da novi Zakon predviđa dvije naknade koje se plaćaju za korištenje dodijeljenih adresa i brojeva, umjesto trenutno primjenjive jedinstvene naknade, i to:

1. naknadu u svrhu podmirivanja troškova Agencije nastalih u upravljanju adresnim i brojevnim prostorom, koja se utvrđuje pravilnikom koji donosi Vijeće Agencije, te
2. naknadu za pravo uporabe adresa i brojeva, koja se utvrđuje pravilnikom koji donosi nadležni ministar.

Dodatno, trenutno važeći Pravilnik utvrđuje visinu naknade i način plaćanja ovisno o vrsti brojeva, pa tako predviđa posebnu naknadu za „javne gorone usluge u nepokretnoj mreži“, za „usluge s niskom vrijednosti“, itd. Međutim, prijedlog Plana numeriranja ne klasificira numeraciju na navedeni način te ne poznaje posebnu numeraciju za „javne gorone usluge“, odnosno za „usluge s niskom vrijednosti“ s obzirom da je isti usklađen sa Zakonom o električkim komunikacijama pa je i zbog ovoga moguće očekivati dvojbe kod buduće implementacije spomenutog dijela važećeg Pravilnika.

Dakle, pravila o načinu plaćanja i visini naknade za numeraciju koja su trenutno na snazi nisu u skladu s novim Zakonom niti su u skladu s prijedlogom Plana numeriranja te stoga nije jasno radi čega se iste ostavljaju na snazi.

### **HAKOM:**

- Prijedlog djelomično prihvaćen.
- Obrazloženje: Na odgovarajući način će se primjenjivati važeće odredbe podzakonskih propisa do stupanja na snagu pravilnika iz članka 70. stavka 5. Zakona o električkim komunikacijama, koje donosi Vijeće Agencije i nadležni ministar, a u skladu s člankom 16. istoga zakona. Naime članak 133. Zakona o električkim komunikacijama navodi koji propisi i u kojem djelu ostaju na snazi do stupanja na snagu propisa koji se donose na temelju ovlasti utvrđenih Zakonom o električkim komunikacijama.

### **Dodatak 3.**

Točka 1. Komentar: Predlažemo usklađivanje s terminologijom koja se koristi u obrascima u dodacima 1. i 2. Također skrećemo pažnju na svrhu ovog obrasca koja je opisana u članku 10. Pravilnika.

Prijedlog:

Predlažemo da se odredba točke 1. izmijeni na način da se riječi „podnositelja zahtjeva“ zamijene sa riječi „operatora“.

Točka 2. Komentar: Vidi obrazloženje uz točku 1. ovog dodatka.

Prijedlog:

Predlažemo brisati u trećem stupcu obrasca riječi „koji podnosi zahtjev“, te u četvrtom i petom stupcu zamijeniti riječi „podnositelj zahtjeva“ sa riječi „operator“.

Šifrarnik – Komentar: Nedostaje opis i definicija skraćenice CUG (closed user group)- zatvorena korisnička skupina

### **HAKOM:**

- Prijedlog djelomično prihvaćen.
- Obrazloženje: Prijedlog je djelomično prihvaćen na način da se u trećem stupcu obrasca brišu riječi „*koji podnosi zahtjev*“, u četvrtom stupcu riječi „*koju je podnositelj zahtjeva dobio primarnom dodjelom*“ zamjenjuju se sa riječi „*aktivnih*“, te u petom stupcu riječi „*za koju podnositelj zahtjeva predviđa da će htjeti dobiti primarnom dodjelom u pojedinoj godini*“ zamjenjuju se riječima „*koja će se koristiti u pojedinoj godini*“.

### **OT-Optima Telekom d.d.**

#### **Članak 3.**

Komentar: U prijedlogu pravilnika stoji da Agencija odlučuje o zahtjevima operatora. Međutim, nigrdje se ne spominju rokovi (kao u prijašnjem pravilniku). Prijedlog bi išao u smjeru definiranja točnog roka za rješavanje o zahtjevu kao u prijašnjem Pravilniku.

Naš prijedlog: Dopuniti cijeli članak i detaljnije ga opisati na način kako je to bilo zakonsko rješenje u članku 10.

### **HAKOM:**

- Prijedlog odbijen.
- Obrazloženje: Vezano uz primjedbu nepostojanje roka za rješavanje zahtjeva za primarnu dodjelu adresa i brojeva navodimo da su podroban opis dodjele brojeva kao i rokovi navedeni u člancima 71. i 72. Zakona o električkim komunikacijama (NN br. 73/08; dalje u tekstu: Zakon).

#### **Članak 3. stavak 3.**

Komentar: Članak 3.st.3. primjereni rok je neodređena konstrukcija. Predlažemo staviti rok od 8 dana.

### **HAKOM:**

- Prijedlog djelomično prihvaćen.
- Obrazloženje: Prijedlog je djelomično prihvaćen na način da se iza riječi „*rok*“ stavi zarez i dodaju riječi „*koji ne može biti kraći od 8 dana*“.

Nadalje, u dijelu prijedloga koji se odnosi na dopunu članka došlo je do pogreške kod navođenja pravnog temelja iz trenutno važećeg Pravilnika.

## **KITIO mobile d.o.o.**

Dodjela i gospodarenje numeracijom treba preuzeti državno regulatorno tijelo, tj. Agencija sama. Isti se točnije mogu kvalificirati »javnim resursima« nego »vlasništvom mobilnih operatera«, na što nas navodi trenutna situacija na tržištu.

U trenutnoj situaciji mobilni operatori od davatelja usluga neopravdano naplaćuju (Vipnet i T-Mobile) milijunske iznose adresirane kao naknada za korištenje kratkih brojeva. Agencija je u sklopu drugih postupaka upoznata s činjenicom da su u nekim slučajevima takvi iznosi ekvivalentni ukupnom iznosu naknade za korištenje svog brojevnog resursa dodijeljenog primarnom dodjelom.

Izbjegavanje regulacije kratkih kodova za negovorne usluge s dodanom vrijednosti, a uz činjenicu da je Zakon o elektroničkim komunikacijama u tom pogledu potpuno jasan – čl. 49 st. 8. cit. "(8) Korisnici usluga pristupaju uslugama s dodanom vrijednosti putem posebnih brojeva dodijeljenih u skladu s Planom numeriranja.". može implicirati kako je riječ o pogodovanju SMP operatorima kojima se na ovaj način, i na štetu ostalih sudionika na tržištu usluga s dodanom vrijednosti RH, osigurava neprimjerena korist što svakako treba izbjjeći.

Za ostale komentare i prijedloge predlagatelja upućujemo na komentare predstavnika Megafon d.o.o i Markot.tel d.o.o. u sklopu javne rasprave o Najavi izmjene Plana numeriranja i Plana adresiranja od 03.01.2008. i 14.01.2008. koje možete smatrati i našim prijedlogom.

## **HAKOM:**

- Prijedlog odbijen
- Obrazloženje: HAKOM podržava inicijativu efikasnog i djelotvornog korištenja brojevnog resursa, ali s obzirom na tehničku izvedbu pokretnih mreža u ovom trenutku bi ovakav prijedlog imao za posljedicu velike i dodatne troškove na strani operatora, te ćemo navedeni prijedlog imati u vidu prigodom dalnjih izmjena Plana numeriranja, ali tek nakon planirane godišnje provjere načina uporabe brojeva.

Pravilnik i plan numeriranja nisu vezani sa plaćanjem naknada za uporabu adresa i brojeva

## **NTH Media d.o.o.**

Shodno praksi u većini europskih zemalja, te u cilju osiguravanja ravnopravne tržišne pozicije za sve potencijalne davatelje usluge, predlažemo da se dodatno putem posebnog pravilnika uredi područje Usluga davanja obavijesti (informacija) na numeraciji 118xx.

Pravilnik bi morao regulirati nekoliko ključnih preduvjeta potrebnih za ravnopravnu tržišnu utakmicu postojećih pružatelja sličnih usluga (npr. brojevi 981, 988 i sl.) te novih pružatelja usluga. Neki od ključnih preduvjeta koje je potrebno regulirati:

1. Tzv. cold switch postojećih brojeva na kojima je dostupna usluga obavijesti i informacija (npr. brojevi 981, 988 i sl.) što podrazumijeva obvezu deaktivacije postojećih brojeva bez dodatne gorovne obavijesti pozivateljima o novom broju na kojem je usluga dostupna.

2. Obavezu svim davateljima javne govorne usluge da davateljima Usluge obavijesti i informacija omoguće pristup bazi telefonskih brojeva svojih pretplatnika uz fer komercijalne uvjete bazirane na mjesечноj pretplatiti ili cost-per-use modelu.

#### **HAKOM:**

- Prijedlog odbijen
- Obrazloženje: Navedena problematika regulirana je u novom pravilniku o imeničkom sadržaju koji će biti na javnoj raspravi krajem tekuće godine.

#### **Telcro Grupa d.o.o.**

Smatramo da je Pravilnik uvelike nedorečen. Naime, iako se iz Članka 4. vidi da se od sada (što prema pravilniku koji je trenutno na snazi nije moguće, „Pravilnik o adresiranju i numeriranju u javnim telekomunikacijama i plaćanju naknade“ NN177/03 – „Pravilnik NN 177/03“), mogu kupovati brojevi za pokretnu mrežu u blokovima počevši od 1000, pa do 10,000,000, nije naznačeno kolika će biti cijena tih brojeva, tj. blokova.

Pravilnikom NN 177/03, za nepokretnu mrežu jasno je određena naknada: Članak 15, Pravilnika NN 177/03. To nije učinjeno za pokretnu mrežu, te predlažemo da se unese točan iznos naknade za brojeve iz pokretne mreže u ovaj predmetni Pravilnik.

Nadalje, smatramo da se moraju pravilnikom izrijekom definirati i pristupni kodovi pokretne mreže, te pravila njihove dodjele i korištenja.

Također, iako se referira da odredbe o naknadama iz Pravilnika NN 177/03 ostaju na snazi, vrlo je neodređeno koje, a pogotovo kako se one primjenjuju tamo gdje nisu definirane (primjer: pokretna mreža). Molimo još jednom da se naknade definiraju u ovom pravilniku, te točno i precizno za svaku pojedinu vrstu usluge.

#### **HAKOM:**

- Prijedlog odbijen
- Obrazloženje: Pitanje naknada nije predmet javne rasprave u sklopu ovog pravilnika. Na odgovarajući način će se primjenjivati važeće odredbe podzakonskih propisa do stupanja na snagu pravilnika iz članka 70. stavka 5. Zakona o električkim komunikacijama, koje donosi Vijeće Agencije i nadležni ministar, a u skladu s člankom 16. istoga zakona. Naime članak 133. Zakona o električkim komunikacijama navodi koji propisi i u kojem djelu ostaju na snazi do stupanja na snagu propisa koji se donose na temelju ovlasti utvrđenih Zakonom o električkim komunikacijama.

#### **Dinko Kulaš - odvjetnički ured**

Prije svega ističem da je za svaku pohvalu brzina kojom je prijedlog ovog i nekoliko drugih pravilnika stavljen na javnu raspravu, ali moram reći da se njegovim čitanjem nameće dojam da je i ovaj je pravilnik rađen površno i bez jasne vizije o njegovoj svrsi i obuhvatu. Bitne stvari su ostale nedorečene, a jedino što je riješeno su obrasci u prilogu.

Definicije su nepotpune, te ovdje nisu definirani čak ni ključni termini o kojima ovaj pravilnik govori: adrese, brojevi te uz njih vezani pojmovi. I dok su brojevi definirani u Zakonu o elektroničkim komunikacijama (dalje: ZEK), s adresama to nije slučaj te više nije jasno što u stvari u smislu zakona i pravilnika pojam adresu i adresiranja znači.

Dodatno, u starom pravilniku je postojala mogućnost da adrese i brojevi budu dodijeljeni i pružateljima usluga, a ne samo operatorima. Nije jasno zašto je ta mogućnost ovdje izbačena. Bitni dio ovoga pravilnika bi trebao biti način primame dodjele adresa i brojeva (te uz to vezane naknade). Vidljiva je intencija da se problematika dodjele brojeva riješi na primjereni i efikasniji način nego u prethodnom pravilniku, posebno za mobilne komunikacije jer je sada jasno da svи operatori (mobilni i fiksni, klasični i virtualni) mogu zatražiti dodjelu blokova brojeva. Ovakvo rješenje je načelno dobro i predstavlja znatan napredak. u odnosu na stari pravilnik. Međutim, ovim je pravilnikom problematika pristupnih kodova koji se dodjeljuju operatorima ostala sasvim neriješena. ZEK spominje pristupne kodove (primjerice II čl. 70.), te to pitanje mora biti na neki način regulirano i operacionalizirano. Rješenje iz starog pravilnika kojim je to bilo riješeno samo za mobilne operatore te je kroz to bilo riješeno i pitanje plaćanja njihove naknade za uporabu brojeva, bilo je nesumnjivo loše i protivno elementarnim načelima slobodnog tržišnog natjecanja jer je istu obvezu nametalo velikim operatorima i najmanjim pružateljima usluga. Takvo rješenje bi danas bilo sasvim neprihvatljivo i sasvim sigurno osporeno svim mogućim pravnim sredstvima. Ipak smatram da bi pristupni kodovi i ovdje trebali biti spomenuti te da bi trebalo ostaviti i alternativnu mogućnost da operator umjesto blokova zatraži dodjelu pristupnog koda. Pri tome bi trebalo razlikovati dvoznamenkaste i troznamenkaste pristupne kodove. Na kraju moram spomenuti i najgori dio ovog prijedloga pravilnika. To su prijelazne i završne odredbe u kojima je navedeno da bi dio starog pravilnika o adresiranju i numeriranju trebao ostati na snazi u dijelu koji se odnosi na plaćanje naknada za uporabu adresa i brojeva. Prije svega, ovakvo neodređeno upućivanje na odrede koje se odnose na plaćanje naknada nije pravno-tehnički prihvatljivo. Odredbe koje ostaju na snazi moraju biti jasno pobrojene da se izbjegne moguća zabuna. Nadalje, to je bio najgori dio pravilnika koji je bio sasvim nesukladan s iole liberaliziranim tržištem, posebno u pogledu mobilnih komunikacija na kojima je praktički predviđao jedino postojanje velikih mobilnih operatera. To jasno proizlazi iz činjenice da je za sve mobilne operatore (klasične i virtualne, te čak i za pružatelje usluga u mobilnim komunikacijama jer se dodjela pristupnih kodova odnosila i na njih) predviđao obvezu plaćanja pristupnog koda u iznosu 3,5 milijuna kuna godišnje!

Konačno, blokovi brojeva (i naknade za njih) su bili predviđeni samo za nepokretne mreže. U ovom bi slučaju za mobilne operatore trebalo primijeniti odredbu o plaćanju pristupnih kodova koji više i nisu predviđeni u pravilniku i tako pozivanje na odredbe starog pravilnika ne samo da je tehnički nedoradeno i praktično loše) nego i neprimjenjivo.

Obzirom da je pitanje plaćanja naknada bitno pitanje) jer ne rješava samo pitanje koliko će novca država dobiti nego izravno utječe i na mogućnost obavljanja određenih telekomunikacijskih usluga, smatram da ga nije prihvatljivo riješiti pozivanjem na odredbe iz starog pravilnika. Dovoljno je loše to što bi po odredbama ZEK to pitanje trebalo biti riješeno kroz dva pravilnika, te stoga treba donijeti nove jasne odredbe o naknadi za korištenje blokova brojeva) te se te naknade II oba pravilnika moraju precizno koordinirati.

Nadam se da će pozitivne intencije predloženoga pravilnika vezane uz daljnju liberalizaciju tržišta i pojednostavljinjanje postupaka biti zadržane, a navedeni nedostaci otklonjeni, kako bismo dobili pravilnik koji će služiti svojoj svrsi, a ne biti predmet prijepora od svog donošenja.

## **HAKOM:**

- Prijedlog odbijen
- Obrazloženje: S obzirom da nema konkretnog komentara niti prijedloga, Agencija nije odgovarala.

## **HAKOM:**

### **Novi članak 13. - Usluge od društvenog značaja (116XXX)**

Iza članka 12.. predlažemo umetanje novog članka 13. Usluge od društvenog značaja (116XXX), tako da glasi:

*„(1) Usluge od društvenog značaja su namijenjene pojedincima na način da zadovoljavaju određenu socijalnu potrebu koja osobito pridonosi dobrobiti ili sigurnosti građana odnosno određenoj skupini građana, ili pomažu građanima u nevolji, te mogu biti od koristi inozemnim posjetiocima.*

*(2) Usluge služe za pružanje informacija, pomoći, podrške i izvješćivanju građana.*

*(3) Usluge su dostupne svim građanima te nije potreban prethodni zahtjev ili registracija za pristup navedenim uslugama.*

*(4) Korištenje usluga nije vremenski ograničeno te isključuju usluge privremenog karaktera (npr. usluge koje su povezane uz neki pojedinačni događaj).*

*(5) Usluge nisu namijenjene za komercijalne svrhe, te im se pristupa putem besplatnog broja odnosno bilo kakvo plaćanje ili obveza plaćanja od strane pozivatelja ne može biti preduvjet korištenja ovih usluga.*

*(6) Prilikom korištenja usluge isključeno je oglašavanje, zabava, marketing i prodaja, korištenje poziva za buduću prodaju komercijalnih usluga.*

*(7) Organizacije koje pružaju usluge od socijalnog značenja, a koriste 116 brojeve moraju biti spremne prihvatići trošak dolaznih poziva u skladu sa ugovorom sklopljenim sa operatorom.“*

Obrazloženje: U Plan numeriranja dodaje se nova numeracija 116 (Harmonizirani europski kratki broj) za usluge s posebnom socijalnom osjetljivosti. Prema Europskoj komisiji i Europskim preporukama kratki kodovi 116xxx unaprijed su rezervirani kao harmonizirani kratki kodovi za pristup uslugama socijalnih vrijednosti. Npr. kratki kod 116000 već je rezerviran kao Hotline za nestalu djecu, 116111 je *Child Helpline*, a 116123 *Emotional support helpline*.